

สหรัฐฯ เก็บภาษีนำเข้าสินค้าจากกัมพูชา 10% ตามมาตรา 301

นาย Casey Barnett อดีตประธานหอการค้าอเมริกันในกัมพูชา (AmCham Cambodia) เปิดเผยว่า สำนักงานผู้แทนการค้าสหรัฐฯ (USTR) ได้กำหนดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าจากกัมพูชา 10% ภายหลังการไต่สวนตามมาตรา 301 (Section 301) ซึ่งมีผลใช้บังคับ ในวันที่ 24 กรกฎาคม 2569 อย่างไรก็ตาม กัมพูชายังคงได้รับสิทธิยกเว้นภาษีในรายการสินค้าสำคัญ โดยเฉพาะสินค้าที่สหรัฐฯ ไม่สามารถผลิตได้ เช่น เม็ดมะม่วงหิมพานต์

ที่น่าสนใจคือ สหรัฐฯ ได้กำหนด ข้อตกลงยกเว้นภาษีพิเศษสำหรับการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปของกัมพูชา โดยคำนวณจากปริมาณผ้าหรือผ้าฝ้ายที่นำเข้าจากสหรัฐฯ มาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต มาตรการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นการใช้ผ้าหรือผ้าฝ้ายที่ผลิตภายในสหรัฐฯ

นาย Casey Barnett ระบุว่า มาตรการดังกล่าวเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงเชิงโครงสร้างสำหรับกัมพูชา โดยมีข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

- ยอดส่งออกปสหรัฐฯ (ปี 2568) กัมพูชาส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปไปยังสหรัฐฯ มูลค่าสูงถึง 4 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ
- การนำเข้าวัตถุดิบจากจีน (ปี 2568) กัมพูชานำเข้าผ้าและผ้าจากจีนมูลค่า 2.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อใช้ผลิตเสื้อผ้าส่งออกปสหรัฐฯ และสหภาพยุโรป
- การนำเข้าวัตถุดิบจากสหรัฐฯ กัมพูชานำเข้าผ้าและผ้าจากสหรัฐฯ เพียง 137,000 ดอลลาร์สหรัฐฯ เท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก

ในระยะสั้น กัมพูชาอาจสูญเสียคำสั่งซื้อเสื้อผ้าสำเร็จรูปให้แก่ อินโดนีเซียและบังกลาเทศ ซึ่งได้รับอัตราภาษีนำเข้าจากสหรัฐฯ ที่ 10% เท่ากัน รวมถึงได้รับสิทธิยกเว้นภาษีในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในลักษณะใกล้เคียงกัน ทั้งสองประเทศนับเป็นคู่แข่งสำคัญเนื่องจากมีฐานการผลิตสิ่งทอและโรงงานผลิตผ้าภายในประเทศที่แข็งแกร่ง ต่างจากกัมพูชาที่ยังขาดแคลนอุตสาหกรรมการผลิตผ้าขนาดใหญ่

หากกัมพูชาไม่เร่งดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอขึ้นต้นเพื่อผลิตผ้าเอง อาจต้องสูญเสียคำสั่งซื้ออย่างต่อเนื่อง ซึ่งอุปสรรคสำคัญในการดึงดูดนักลงทุนในปัจจุบัน คือ ต้นทุนค่าไฟฟ้าที่สูง และ กระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ที่ยุ่งยากและใช้เวลานาน

นอกจากนี้ กัมพูชายังต้องเตรียมรับมือกับ มาตรการภาษีในระยะต่อไป ซึ่ง USTR คาดว่าจะประกาศภายใน 2 เดือนข้างหน้า จากผลการไต่สวนตามมาตรา 301 เกี่ยวกับ กำลังการผลิตภาคอุตสาหกรรมส่วนเกิน (Excess Industrial Capacity) แม้กัมพูชาอาจได้รับอัตราภาษีที่เป็นประโยชน์ในรอบนี้ แต่ก็อาจถูกกำหนดเงื่อนไขให้ลดการพึ่งพาวัตถุดิบจากจีนลงอย่างเข้มงวดขึ้น

หลังจากประกาศผลการไต่สวนตามมาตรา 301 เกี่ยวกับ กำลังการผลิตภาคอุตสาหกรรมส่วนเกิน (Excess Industrial Capacity) คาดว่า USTR จะกลับมาเปิดการเจรจากับกัมพูชาเกี่ยวกับ ความตกลงการค้าต่างตอบแทน (Agreement on Reciprocal Trade)

อีกหนึ่งความท้าทายสำคัญของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มกัมพูชา คือ การขาดความคืบหน้าชัดเจนในการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรี (FTA) กับสหภาพยุโรป เนื่องจากกัมพูชามีแนวโน้มจะสูญเสียสิทธิพิเศษทางการค้าภายใต้โครงการ Everything But Arms (EBA) ที่เหลืออยู่กับ EU ในอนาคตอันใกล้ ส่งผลให้แบรนด์สินค้าระดับโลกชะลอการขยายคำสั่งซื้อจากกัมพูชา จนกว่าจะเห็นสัญญาณความคืบหน้าที่เป็นรูปธรรมในการทำ FTA หรือข้อตกลงสิทธิพิเศษทางการค้าใหม่ๆ เข้ามาชดเชย EBA

ความเห็นของสำนักงานฯ

1. การที่สหรัฐฯ เก็บภาษ้นำเข้าสินค้าจากกัมพูชา 10% ตามมาตรา 301 ซึ่งต่ำกว่าไทยและเวียดนาม ที่ถูกเรียกเก็บภาษีในอัตรา 12.5% จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้ากัมพูชาในตลาดสหรัฐฯ โดยเฉพาะสินค้าเครื่องนุ่งห่ม อย่างไรก็ตาม ความได้เปรียบดังกล่าวอาจเป็นเพียงระยะสั้น หากกัมพูชาไม่สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมต้นน้ำ เช่น การผลิตผ้าและสิ่งทอภายในประเทศ ซึ่งปัจจุบันพึ่งพาวัตถุดิบจากจีน

2. มาตรการยกเว้นภาษีของสหรัฐฯ ที่เชื่อมโยงกับการใช้ฝ้ายหรือผ้าฝ้ายที่ผลิตในสหรัฐฯ จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการปรับห่วงโซ่อุปทาน ซึ่ง ปัจจุบันกัมพูชายังไม่มีฐานการผลิตผ้าและสิ่งทอภายในประเทศที่เข้มแข็ง ดังนั้น รัฐบาลกัมพูชาควรเร่งปรับปรุงปัจจัยเอื้อต่อการลงทุน เช่น ลดต้นทุนพลังงาน ปรับปรุงกระบวนการอนุมัติโครงการ และส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตผ้าและสิ่งทอภายในประเทศ เพื่อรักษาและขยายคำสั่งซื้อจากต่างประเทศ

3. แม้ว่ากัมพูชาจะได้รับอัตราภาษีที่เอื้อประโยชน์ในปัจจุบัน แต่ยังไม่มีความแน่นอนจากมาตรการภาษีในระยะต่อไป ของสหรัฐฯ (Excess Industrial Capacity) นอกจากนี้ ยังมีความเป็นไปได้ที่กัมพูชาจะสูญเสียสิทธิพิเศษทางการค้าภายใต้โครงการ EBA ของสหภาพยุโรปอีกด้วย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนในระยะยาว